

Landskap: Småland Upptecknat av: Eola Jonasson
 Härad: Smånebo Adress: Gryshult, Himeryd
 Socken: Himeryd Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1938 Född år _____ i _____

Register:

Palmer, Påsk, Fastlagsris.	sid. 1.
Middommarafton.	" 1.
De underjordiska i godskejsnad.	" 4.
Risning på långfredagen.	" 8.
Bota en stut.	" 9.
Påskeldar (som på ULMA kartpågelista 8: Årseldar).	" 10.
Bergatroll, Hobergsgrubben.	" 11.
Maträtt innehållande rårisen potatis.	" 14.
Baske som vättarna bo i.	" 15.

(16 sidor)

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Ealla Jonasson
 Härad: Sunnerbo Adress: G. H.
 Socken: Sunnerby Berättat av:
 Uppteckningsår: 1938 Född år i

1.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Angående Palmer Påsk, Fastlagsve
 är det mest miltid Bjärk-
 kvistur som man plökar ^{för att} rätta
 uti vatten för grönskens skull.
 I mitt hem ä har mina gam-
 ta Morföräldrar, plögade man
 plöcka Palmkvistar, på Palm-
 söndag, Kvistarna skulle man
 plöcka, när man varit i
 Kyrkan innan man gick hem
 så att man hadde dessa med
 sig när man kom hem. Jag
 antar att seden varit sådan i Sötter
 Men på Midsommars afton

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jonasson
 Härad: Sunnerbo Adress: G. H.
 Socken: Heimseyd Berättat av:
 Uppteckningsår: 1938 Född år i

2.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

på förmiddagen, före kl. 12 mid-
 var det ganska säkert att någon
 i min Marfuss hem. Plockade
 icke mindre än nä(9) sorters
 blannar, men fick absolut ej
 räkna men man fick lov till
 att plocka många fler. Vad
 som ej fick fattas var 3, de
 alla längsta rygstrån som
 man kunde få tag i på ens
 egen åker, så och 3, högräddräda
 bondpioner från Sjöpan-
 min Mar följade behålla den
 gamla bed, när jag var mindre

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Eta Jonsson
 Härad: Sunnerbo Adress: S. H.
 Socken: Skinneröd Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1938 Född år _____ i _____

3
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Så fanns det de som kommit till
 vårt hem för att få lite av
 den sorkade Midsommarkosten-
 (uttalades kosten, i stället för
 kvasten, för alla blommorna
 skulle bindas i en bunt för att
 under Midsommar helgen hänga
 vid ett fönster å gavlarna i
 stadsbyggn.)

- till botemedel åt något talgdyr
 som man förs pågude kalla
 di i distande djuren för
 Midsommar blommorna ^{ansågs} vara
 ett effektivt botemedel, förs i tiden
 har på arten

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Janarper
 Härad: Sunnerbo Adress: G. H.
 Socken: Håmmest Berättat av: Ingrid Erlandra
 Uppteckningsår: 1938 Född år: 1857 i Hulögård

4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om de under jaderka i grad
 skopnad!

Mor. Moder har för oss små
 berättat om att det var en rik
 kande som ville att hans folk
 skulle lära å skära såd jäse
 saluspågången, det var en fattig
 flicka vars fader var död men
 modern hadde jarkfarande boyset
 flickan skulle göra dagsvärke.

En annan stax han lärt skära
 var där en padda, så stor å bukig
 flickor sade, du är så tjock att
 jag kan väl få vara med på -

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Janasdotter
 Härad: Sunnebo Adress: G. Fl.
 Socken: Flämsby Berättat av: Ingrid Estlandske
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1857 i Hultegård

5.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

ditt bärrel. En annan murrare
 kom en elegant hollandsk
 flicka om hon nu ville hålla
 vad hon begärt, men tygen var
 med på bärrel, flickan blev
 bestört, Men innan hon riste
 hur, stod hon i ett rum aldeles
 ensam med en barnmofaderster
 i sängen, barnet födes flickan
 såg sig omkring, men fann ej
 något att sätta barnet uti
 hon tog därför sin huvuduk å sitt
 kippelband, (stälband) huvuduker
 till blajer å kippelbandet till

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: E. Jonasson
 Härad: Sunnerbo Adress: eg. H.
 Socken: Hamneryd Berättat av: Ingrid Eerlandsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1851 i Heulegård

6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

listan, så lämna de han modren
 barnet, som han emottog och lade
 till sitt bröst i samma nu kom
 samme herra som hämtat flickan
 å lämnade en liten säck så sade
 han kom nu med, då kom flickan
 ihåg sitt arbete på åkren hon
 utbeast nu bli väl beorden sig,
 så han tar tårpet från oss då
 sade herra du kan i stället lugubans
 gård, nästan sade ej mer när
 flickan kom till dörrer hängde där
 ett stort stenblock endast i ett
 huvudhår, flickan saxade och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jönasson
 Härad: Sunne Adress: G. H.
 Socken: Hummeryd Berättat av: Ingrid Östlund
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1857 i Hultegård

7.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

ville iske gå igenom. Vårfar går du
 ej sporde Heren jag vågar ej för
 stenen kan falla ner, då massar
 han mig. Du behöves ej att vara rädd
 för min maka var lika nära döden
 i under din skära, när flickan var
 kommen utafår var hon på åkren
 salen hadde ej gått upp men banden
 kom för att se om flickan var kom-
 men. När han fick se heme blev han
 stöt förvånad, du har ju en guld-
 krans på ditt huvud då tänkte
 hon på sin sakk, när hon såg där
 var den aldeles full av pengar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jonasson
 Härad: Smålands Adress: Grystult Håmeryd
 Socken: Håmeryd Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1938 Född år _____ i _____

8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vet ej om annat än ripping
 på långfredagen benäms
långfredags ris.

På långfredag fick man ej
 använda nål eller Sax för då
 fick kanna nagel i ögonen
 ej håller fick man under
 Dynellen bort eller avskära någon
 av naglarna på händer eller
 fötter. Om man braskade
 blev man kortnaglad (fick så-
 kallade Kortnagel) eller fick
 kreaturen en ögonspårdom
 benämd nagel i ögonen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Janas Jan
 Härad: Sunnebo Adress: G. H.
 Socken: Hinneryd Berättat av:
 Uppteckningsår: 1938 Född år i

Jag har själv som liten sett
 när en gammal kvinna
betade en stubb, hemma i mitt
 hem, det tillgick så här. Tar
 bandet stubben fast ute på gården
 gummans försedd med nål i
 skid sax, med nälen tag hon
 fast likross i änden hinnan
 som var på ett ögat (något i
 ögat berättat av en kvinna som
 var ogenomskinslig) så drag hon
 så att skiden, gick till, så att
 hon kunde klippa upp så att
 hinnan blev klippd.

Skriv endast på denna sida!

9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jönasson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gryshult Sunne
 Socken: Sunne Berättat av: Johannes Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1892 i Sunne

10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

a Pårskeldar hava varit en gärdse-
 sed här på orten sedan lång (tit) tid
 tillbaka, och än i dag får man
 se påskeldar flamma mot skyn
 på påskafton.

b Pårskeld
 c ris i (alek) all slags bräde på en del
 gårdar måste man hava de så-
 kallade julenarna, med påskbålet
 julenarna var kottbarkarna som
 under julen stätt istället för de
 dessa kottbarkar kunde lätt
 d för att brinna, brannbålet hägt
 mot skyn, ansågs det lyckosamt.

Skriv endast på denna sida!

sva i U. MA
 kartfärdis-
 ta 8: Virs-
elden.

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Eslla Jonasson
 Härad: Sunnelev Adress: G. 76.
 Socken: Lemneryd Berättat av: Johannes Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1892 i Hulegård

II.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Stygående Bergakall vill jag
 här berättar om ett mycket stort
 rikt fall. Kallet mannen var

Hobergsgubben

Det var en fattig bonde vars
 hustru nedkam med sitt 14 barn
 sin 12 son. fattig som bonden var
 blev han beddaⁿ var över vem som
 han skulle ståta be till att
 stå padden, när barnet skulle
 döpas. Drängen hörde hans
 bekymmer, han sade det kan
 du väl be Hobergsgubben, vill
 du gåa det lät bonden ja vars

Skriv endast på denna sida!

5695

ACC. N:R.

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jonasson
 Härad: Lunneda Adress: G. H.
 Socken: Lemneryd Berättat av: Johannes Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1822 i Hultegården

12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

både drängen, Så gick han till
 berget en kväll när salen gått
 ner, bankade på, kom där, en fattig
 dräng från västergöt, ditt ärode
 både gubben i å öppnade, Vil du
 stå fadder? skall Prästen komma?
 ja svarade drängen, då kommer
 jag ej, Men kom med hit in
 både gubben å gick före in i ett
 rum, som var fullt med pänga
 å silver, tog en rock sud åt drän-
 gen att hålla pypp tog en liten skovd
 började äsa, Suda till drängen har
 du rätt någon given mera.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jansson
 Härad: Sunnerbo Adress: G. H.
 Socken: Flimbygd Berättat av: Johannes Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1892 i Hultegård

Ja din som moderliga värde vilja
 svarade drängen, gulben äste
 är några skavlar pågde på nytt.
 Så får 3:e gängen, nu var säken
 så tung att drängen ej arkade
 bära mer. då sade drängen
 du var den medelgaste av alla

13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Eollev Jonasson
 Härad: Sunnede Adress: G. L.
 Socken: Hemseyd Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1938 Född år _____ i _____

14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1. Nygån de mat rätt innehållad
rå riken potatis, brukade man
 här i Hemseyd på 1800 talet
 baka en safs som man kallade
 för simnkakor, särskilt på
 skinnkakadag, (nu benämnd
 fastlagsfredag) smeten bestod
 av riken rå potatis salt å korn-
 mjöl skulle räras till en fast
 smet som sedan bakades på
 ett därtill kända nyske
 vidlyftigt järn, äts med stekt
 fläsk, eller lingon.

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jonasson
Härad: Sunnerbo Adress: Seyrshult Hembygd
Socken: Hembygd Berättat av: Johanna Sjöström
Uppteckningsår: 1932 Född år 1892 i Hembygd

15.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
No 1

Här i Hembygd fanns en lake
som de gamla påstå att de små
Vättarna levde i. Här i Hembygd
kallas dessa små meniska lika
för vättar. Vättarna levde över isunder
stenfaten på bebyggelsehusen, man
kär därför aldrig stjäla ut koktett
vatten på marken, utan att först
hava sagt så här, först spotta 3 gånger
sedan säg flytt dig Vätt omars
skällar jag dig. I fall det var
någon som var elakhet utaktat
att varna Vättarna, hemma det denna
med att personen i fråga blev —

ACC. N:R. 5695

Landskap: Småland
 Härad: Åmmerbo
 Socken: Himmerygd.
 Uppteckningsår: 1938.

Upptecknat av: Edla Jonasson
 Adress: Gryskult, Himmerygd.
 Berättat av: Johannes Nilsson
 Född år 1872 i Himmerygd.

16.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

utdratt för verk i händerna i fätter
 ja jag har som liten sett en flicka
 som av verk var förberiden i
 Lemnarna och Marnar både sådana
 har Vättor gjord hemme.
 I minneda både här det ut
 som om marken var ihålig
 det skungar, men nu har händerna
 byggd över boken så nu har nog
 vättarna flyttat,